САМОДОПОМОГА

ЕКОНОМІЧНО - КООПЕРАТИВНИЙ КВАРТАЛЬНИК

SELF-HELP

862 Main St., Winnipeg 4, Man.

A UKRAINIAN QUARTERLY OF COOPERATION AND ECONOMY

РІК VI. ГРУДЕНЬ, 1961, ВІННІПЕҐ, МАН. — DECEMBER, 1961, WINNPEG, MAN. ЧИСЛО 1 (16)

На стрічу вимогам нашої доби

Часи зміняються скорим темпом, витворюються нові форми життя і ми хоч-не хоч мусимо приспособлюватись до нового способу життя.

Ті українці з Канади, що були недавно на відвідинах в Краю, різно звітують про спосіб життя наших братів на Рідних Землях та всі вони згідні в однім: „наші рідні мусять там жити — ми не могли б там витримати, бо ми привикли в Канаді до іншого способу життя."

Не одному з нових канадійців, що недавно сюди прибули, може навіть не снилось тому 10-12 років, як їхній спосіб життя зміниться за так короткий час — і то не лише під оглядом матеріяльним але й духовим. Ті наші люди, що прожили в Канаді 30-40 років, при всяких нагодах не можуть наговоритись про те як то колись було й сьогодні змінилось. А це: нова техніка, автомати, добробут на місце кризи, купча вартість долара і багато всяких інших справ. Словом — живемо в добі великих перемін, де одні вартості заникають а інші приходять на їх місце. Не можна сказати, що всі зміни на краще, особливо, коли річ про громадське життя і його форми. Ми, ті що відчуваємо відповідальність за життя нашої спільноти, шукаємо всяких способів, щоб зберегти цінноці нашого минулого в новій батьківщині.

Сьогодні навіть свобода в Канаді не така як була колись. Люди журяться майбутнім своїм і своїх рідних, мовляв, що варта свобода, як немає життєвої забезпеки. Латинська пословиця „чим більше люди мають, тим більше бажають" й сьогодні ще в силі. Та з другого боку — там за залізною заслоною живуть наші брати в колхозі чи в колективі, нічого свого не мають, не журяться про маєтки, буцім то держава за них дбає від колиски аж до гробу. Не мають вони свободи вільно рухатись, зміняти місця побуту чи праці, навіть говорити голосно бояться. Можна б звести справу до того, що тут „свобода — без забезпеки, а там забезпека — без свободи", хоч це не відповідає дійсности.

30-40 років тому мало хто чув про кооперацію в Канаді. Сьогодні це поважний рух, що обєднує в своїх лавах понад три з половиною мільйонів канадійців. Це також одна з великих змін на краще. Тому на краще, бо вона дає можливости кращої забезпеки для людини без утрати свободи для неї а рівночасно виключає використовування одної людини чи групи — другою. Чи не найкращий шлях між двома ідеологіями, що боряться сьогодні за опанування світу? При тім треба мати на увазі, що в небезпеці не те що маємо — наші маєтки, а наше життя — ми самі.

Не можна твердити, що демократична свобода і життєва забезпека це дві нерозлучні справи а вся ж таки коли мріємо про кращий життєвий лад в світі мусимо глядіти на ці дві вартости як на дві сторони медалі людського життя.

В. Т.

ALWAYS YOUR FRIEND

You have heard this saying: "A friend in need is a friend indeed." It is easy to win friends when you have money, especially if you are willing to spend it on them. But when you run out of money and particularly when you want to borrow some, then the formerly professing friends too often disappear.

The above saying becomes a good test of friendship. It is a true friend who is willing to lend you money, with no strings attached. But of course you, yourself, could lose a good friend if you don't pay the money back. For the sake of friendship and good personal relations, it is wiser not to borrow money from personal friends.

Yet a person often gets into a situation when he needs to borrow money. It may be caused by a disaster, such as an accident or a funeral. But it also may be wise to get a loan when you can purchase a costly article at a bargain price, or when you may find it more advantageous to consolidate your loans and refinance them. Many situations may arise requiring a loan. Nevertheless, do not overstretch your financial means.

Borrow money when you need to, but borrow it from such a reliable institution as a credit union. When you buy a share in a credit union it gives you a voice in its operations. If you join a large institution such as the Carpathia Credit Union Society, you receive the important advantages of experienced personnel, immediate loans at reasonable rates and sound financial advice.

In time of need the Carpathia Credit Union Society is always ready to serve you. It is always your friend, if you make it so.

Professor Paul Yuzyk

РУХ ЧЛЕНІВ КАРПАТІЇ

За час від 1 січня до 16 грудня ц. р. вписалось до Карпатії 227 нових членів. В тім самім часі 91 членів виступило. Чистий приріст за рік — 136.

З нагоди **РІЗДВА СВЯТОГО**
УСІМ НАШИМ ЧИТАЧАМ, ЧЛЕНАМ КРЕД. СПІЛКИ „КАРПАТІЇ" І ВСІМ ДРУЗЯМ
бажаємо
ВЕСЕЛИХ СВЯТ і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Дирекція Карпатії, Кредитовий Комітет, Ревізійна Комісія, Управа і Редакція „Самодопомоги".

Андрій Качор

МОРАЛЬНА І ФІНАНСОВА СИЛА УКРАЇНСЬКИХ КРЕДИТОВИХ КООПЕРАТИВ У ВІННІПЕҐУ

Як знаємо, кооперація, а кредитова зокрема, ставить собі за завдання звільнити людину, громаду, а то й цілу націю від економічної залежности та визиску людини людиною, допомагаючи своєю працею державі створити такі господарські умовини, які найбільш сприяли б не тільки господарському, але й культурному розвиткові одиниці, громади і нації.

Коротко кажучи, кооперація хоче шляхом самодопомоги, вільно, без чужої допомоги і чужого диктату, творити основи добробуту для своїх членів, а через них для громади й цілої суспільности.

Роля Кооперації, зокрема кредитової, може значно поширитися, коли собі усвідомимо, що живемо в часі великих історичних зламів, коли цілий світ стоїть перед переломовими, епохальними рішеннями: бути людині та народам, чи не бути? А вислід цієї боротьби залежатиме від того, чи історичний процес піде шляхом органічного та творчого розвитку, чи шляхом анархії, розкладу й хаосу; шляхом правопорядку й пошанування людської гідности, чи шляхом диктатури й знівечення прав людини, знівечення людської гідности.

Світ на наших очах поділився на два ворожі табори, які розпочали завзяту, часом дуже брутальну боротьбу, яка веде людство аж до самознищення. У цій боротьбі переможуть лише ті народи, які мають творчу ідею, життєву снагу та які зуміють пошанувати права інших народів. І при тих народах наше місце.

Український нарід має велику ідею, має навіть життєву снагу, але щоб осягнути перемогу він ще мусить змобілізувати всі свої творчі сили до співпраці, бо інакше впаде від саморозбиття і від внутрішнього вичерпання.

Завданням українських кооперативів у вільному світі, а зокрема кредитових, є саме працювати над мобілізацією всіх конструктивних сил, а мобілізувати ці сили на господарському відтинку нашої праці можемо у формі приєднування нових членів до наших кооперативів, у формі вишколу тих членів на господарських провідників і у формі мобілізації наших капіталів з розпорошених по різних, чужих нам, установах.

Живучи у капіталістичному світі, де гріш відограє дуже поважну, а може й домінуючу ролю, українська кредитова кооперація поставила собі скромне завдання: крім нормальних услуг для своїх членів допомагати також і цілій українській спільноті зорганізувати фінансові засоби для своєї самообслуги та своєї самооборони не тільки на господарському, але й на культурному відтинку нашого життя. **І цю ролю мобілізатора українського гроша в українських руках і для українського вжитку українська кредитова кооперація в Канаді вже частково виконує.** Згадаймо для прикладу, хочби збірку грошей на памятник Т. Шевченкові, де поважна частина грошей перейшла через книги наших кредитових кооперативів.

Українські кредитові кооперативи у Вінніпеґу також цю суспільно-громадську роботу виконують, і будуть виконувати, відповідно до росту національної свідомости й національної солідарности цілої української громади у Вінніпеґу. Національну свідомість і національну солідарність українців у Вінніпеґу найкраще можемо зміряти кількістю членства і сумою оборотових капіталів українських кредитових кооператив. Вони є також показником нашої організованости і зрілости в господарській самодіяльности. А ця моральна сила наших кредитових коопераив у Вінніпеґу, всіх разом і кожної зокрема, пропорційно до нашої кількости, є ще не дуже велика, що бачимо з нижче наведених цифр:

Назва кредитівки:	Члени: в 1959	в 1960	Оборотові фонди: в 1959 р.:	в 1960 р.:
1. Карпатія	1808	2024	$1,417,592	$1,678,369
2. Віра	548	618	296,369	407,176
3. Кредитова Кооп. Північ. Вінніпег	341	402	171,853	303,549
4. Поступ	186	236	44,233	121,150
5. Дніпро	196	204	75,723	94,463
6. Св. Михаїла — Транскона	130	130	28,617	33,925
7. Пресв. Евхаристії	81	120	3,824	16,556
8. Степ	95	102	8,845	12,807
9. Дністер	66	79	6,008	11,442
Разом	**3451**	**3915**	**$2,053,064**	**$2,679,437**

З наведених цифр бачимо, що українські кредитові кооперативи у Вінніпеґу за рік мали 464 нових членів, або 13.5% приросту цієї сили, що її називаємо **моральною силою** і 626,373 дол., або 30,6% приросту оборотових фондів, що називаємо **фінансовою силою.**

Кількість членів і сума майна та їх приріст за рік вже досить поважні. Вони навіть більші, як припадає на середню пересічну кредитівку в Манітобі. Одначе ані стан членства, ані оборотові фонди наших кредитівок у Вінніпеґу нас ще можуть задоволити, хоч вони вже настільки поважні, що викликають респект у людей, які стоять ще осторонь організованого кооперативного руху.

Будьмо одначе оптимістами і вірмо, що загал нашого громадянства належно оцінить працю наших кредитових кооператив і своєю масовою участю в них докаже і засвідчить свою громадську зрілість. Найближчі річні звідомлення нам покажуть новий приріст членства та нові фінансові осяги наших кредитових кооператив і на основі цих нових показників, у цифрах, зможемо другим разом говорити знова про ріст або занепад нашої національної солідарности і господарської самоорганізованости.

А можливости у нас до росту нашої господарської сили ще дуже, а дуже великі.

ЖИТТЯ В НИНІШНІЙ УКРАЇНІ

Д-р Ізидор Глинка, який недавно повернувся із совітського союзу, поділився своїми враженнями з українцями міста Вінніпеґу. Їздив він туди на зїзд хеміків до Москви. Його лекція з рамени УВАН і Осередку УКО відбулась в Домі УНО 25 листопада. Більш чим сотня людей явилось на цей вечер. На гарних, по фаховому зібраних кольорових світлинах — усіх понад 180 — представив наш учений спершу життя в Москві а опісля в більших містах України, як Київ, Харків, Полтава і Львів. До всіх світлин давав пояснення. Після докладу було багато питань. Вечер був дуже цікавий й тривав понад дві години. Проводив програму проф. П. Юзик.

ПІЗНАЙ КАНАДУ

Найдовший міст в Канаді — це міст Вікторії на ріці св. Лаврентія в Монтреалі. Він має 25 прогонів і довгий на одну милю й чверть.

—x—

На 1 лютого 1961 року було в Канаді 13 більйонів 763 мільйони долярів в обігу.

—x—

20-ЛІТТЯ КООПЕРАТИВИ У ВАЙТІ, МАН.

Зліва на право: Іван Яремій з Четфілд, Ман., перший управитель Вайтівської Кооперативи в 1939 р., Варнер Джорґесон, федеральний посол округи Прованшей, і Антон Фіґус, ініціятор та перший президент кооперативи.

Дня 18-го жовтня 1960 року українці в околиці Вайта відмітили 20-літній ювілей існування їхньої кооперативної молочарні у Вайті. З приводу ювілею відбулася спільна вечеря в Українськім Народнім Домі, яку приготовило українське жіноцтво у Вайті.

Пан Іван Яремій, перший управитель в 1939 р., пригадував цікаві спомини з початкового переживання у молочарні.

Пан А. Фіґус, ініціятор і перший довголітній президент та теперішній член дирекції, оповів вкоротці про трудну початкову працю.

Між іншим молочарню, яку 20 років тому назад купила кооператива від Кресцент Крімер за позичених 3000 долярів розбудовано так, що вона вартує тепер 45.000 долярів.

Головним промовцем був Варнер Джорґсон, федеральний посол. Промовляв також І. Т. Монкгавс, президент „Манітоба Дейрі енд Полтрі Кооп.". Промовляли також: Дмитро Мигайчук, Василь Колісник і Іван Неґрич. Господарем був Ґеорґій Ілюк, теперішній президент дирекції.

Цього року в молочарні переведено контест найкращої якости сметани і нагороди здобули слідуючі, всі з Вайти: першу — Гр. Пацьорка, другу — А. Фіґус, третю — М. Зушман. Управителем молочарні є тепер п. М. Сторожук, який управляє нею уже довгі роки.

„У. Г."

В. Коссар — Вінніпеґ

Український Народний Союз

Український Народний Союз це братська допомогова організація, що веде підприємство забезпечення життя. Воно зорганізоване групою українських іміґрантів з початком 1894 р. в місті Шамокін в З.Д.Америки. Ці іміґранти мали відчуття та далекозорість піонерів-основоположників такої організації, яка згодом стала головною базою цілого українського життя поза межами українських земель.

За перший рік свого існування, УНСоюз начисляв 439 членів а майно їх виносило $220.35.

Шістьдесять сім років пізніше в 1961 — звіт УНСоюзу виказує понад вісімдесять тисяч членів а майно Союза переступило суму 25-ть мільйонів долярів. Союз покрив своїми відділами 28-м стейтів Америки та сім Провінцій Канади.

Спроби заснования УНСоюзу в Канаді були започатковані в часі першої світової війни в провінції Онтаріо. На жаль в часі воєнних подій а ще більше по закінченні війни, в часі господарської кризи — залишився лише один відділ в Торонто, що був зорганізований в 1916 р., який дістав число 49. Цей відділ існує дотепер і начисляє понад 100 членів.

Довго по війні — бо аж в 1937 р., постав в Віндзор, Онт., Відділ УНС ч. 341. Цей Відділ став найбільш активним поза своїм осідком і завдяки кількох членів пп. Зелений, Нікон і Дідик з Детройт, Міч. та тодішнього організатора В. Гірняка зістали зорганізовані нові відділи в Східній Канаді. В роках 1939 і 1940 там діяли вже два десятки Союзових Відділів. Кожного року творилися нові відділи так, що до часу оснування першого відділу УНС в Західній Канаді вже діяло на Сході около 28-м Відділів в Онтаріо.

Перший Відділ УНСоюзу на Заході був заснований в 1945 р. в місті Вінніпеґу, Манітоба п. ч. 445. Не дивно, що на Заході є обмаль Відділів і членів в порівнаню зі Сходом Канади!

Під теперішню пору УНСоюз в Канаді начислює 52 відділи, які є розміщені в 4-ох провінціях Заходу, а дальше в Онтаріо, Квебеку і Нова Шкотія — разом в 7-мох провінціях — з понад сім тисяч членів, які обезпечилися на суму шість мільйонів долярів.

Члени УНСоюзу в Канаді вплатили в 1960 р. на рахунок своїх премій майже 300 тисяч долярів а в той же сам час УНС виплатив членам $100,000.00.

Члени УНСоюзу Америки і Канади вплатили в 1960 р. до скарбниці УНС два мільйони двіста оден тисяч долярів а УНСоюз виплатив їм у томуж році вісімсот тридцять три тисячі долярів.

З кінцем 1960 р. члени Союзу Канади і Америки забезпечилися на $59,325,000 а під теперішню пору ця сума зросла на більш чим шістдесять мільйонів долярів.

До вище згаданих успіхів матеріяльної ваги — заслугове на згадку найбільше культурне досягнення УНСоюзу а саме видання англомовної Енциклопедії Українознавства, якої кошт буде виносити кілька десяток тисяч долярів.

Союзовці в Канаді вже стали мільйонерами! Їх маєток під кінець цього року буде виносити звиж два і пів пільйона долярів.

На основі повищого рекорду — Кличемо до українців і українок Канади:

Обезпечуйтеся в найбільшій українській братсько-запомоговій організації **Український Народний Союз.**

Ставайте його членами і подвоїть вісімдесять-тисячні ряди УНСоюзу.

Впишіть в члени молодечого департаменту, який тепер начислює 27-м тисяч членів, — Ваші діти і внуки.

Збільшіть Ваше і Ваших дітей теперішне забезпечення на більшу суму.

When Your Financial Problems worry You — Take Them to Your Credit Union First

З КООПЕРАТИВНОЇ ПРЕСИ

Кооперативна Освіта

Кооперативи мають обов'язок дати змогу своїм членам набути краще зрозуміння соціяльних і економічних обставин серед яких вони живуть, бо це в свою чергу дає їм можливість користати більше зі своїх прав в демократичній суспільності.

Для цієї мети організують провінційні і краєві кооперативні централі різні курси, семинарі, дискусійні вечорі і т. п.

Одним із засобів щоби набути більше знання в економічних та кооперативних справах, — це кооперативна преса.

Коли йде про українську кооперативну пресу, то можна сказати що вона покищо не вповні відповідає потребам загалу. Але як на початок дорібок не малий. Перед веде **„Наш Світ"** журнал господарсько-кооперативної і громадської думки, що виходить кожного місяця в Ню-Йорку. Перед нами останній річник цього журналу. Вистарчить переглянути, щоби оцінити якість журналу. Найдете там різнорідний матеріял, як економічні, господарські, кооперативні статті, та багато інших цікавих відомостей.

БЮЛЕТЕНЬ Української Кредитової Спілки у Форт Вілліям. З нього довідуємось, що на терені Торонта існує одинадцять кредитових кооператив. З них дев'ять об'єднує координаційний комітет. Цих дев'ять кооператив замкнули свій білянс за 1960 рік сумою 7,848,655.60 долярів.

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ — СВІЖІ ВІДОМОСТІ В ТОРОНТІ. Відомості переважно з кооперативного життя. В числі з вересня за 1961 рік подані короткі дані про кількість членів-щадників у Кредитовім Союзі. Згідно з обчисленням у Торонті та околиці є приблизно 60 тисяч українців. З них 10 тисяч нележать до українських кредитових кооператив і мають заощаджених 10 мільйонів долярів.

І врешті згадаємо про економічно-кооперативний квартальник „САМОДОПОМОГА" при кредитівці „Карпатія" у Вінніпеґу.

Журнал виходить вже шостий рік, на жаль не дуже акуратно. В ньому цікаві відомості про кредитові та економічні справи. „Самодопомога" старається відзеркалювати кооперативне життя не тільки Вінніпеґу але й цілої Манітоби. Тому було б дуже побажаним, щоби кооперативи взагалі а зокрема кредитівки надсилали інформації про працю на місцях та про все те, що цікавить членів кооператив.

Що торкається англомовної кооперативної преси, то вона різнородна і дуже багата.

Згадуємо тільки частину, що зараз маємо під руками. Одна з передових це квартальник „Canadian Cooperative Digest", видаваний в Саскатуні, далі Winnipeg Co-op News", „Co-op Commentary" з Оттави і „The Cooperative Consumer" із Саскатуну. Як бачимо є з чого користати щоби поглибити знання в кооперативній ділянці, треба тільки хотіти.

Зі статистики Карпатії

У своїй промові на кооперативному святі ц. р. у Вінніпеґу висловив о. шамбелян Д. Шевчук м. і. погляд, що на статистику не можна надто сполягати, бо вона буває облудна. Є в цьому зерно правди. Та не зважаючи на те подаємо тут кілька цифер, які бодай до деякої міри кидають світло на стан членства Карпатії. І так: з кінцем березня 1961 року із 1,775 членів було 27 правних осіб (різних інституцій) а решта 1748 звичайних членів.

Дальше цифри виказують:

членів роджених в Канаді	651
членів роджених в Україні	1,097
Разом	1,748
членів самітних	474
членів, що живуть з родинами ..	1,274
Разом	1,748
членів жінок	381
чоловіків	1,367
Разом	1,748

—x—

Хто і коли заснував першу кооперативу на ЗУЗ?

В статті „Памяті Д-ра Кирила Трильовського", поміщеній в Свободі з 14 листопада ц. р., д-р Олекса Марітчак подає, що Д-р Кирило Трильовський заложив в 1904 році першу на Покутті кооперативу „Народна Спілка" в селі Іспас, Коломийського повіту".

—x—

Юрій Федькович

Фармазони

(Продовження)

П'ята фармазонська заповідь

Кожен фармазон сподівається, чекає і просить у Господа Бога світлого раю. Щоб здобути це, кожний фармазон зобов'язаний завести собі великий город з усякою городиною, великий сад з усякою садовиною й велику пасіку з добрими вуликами. Оцим самим фармазон влаштує собі рай на цьому світі, до чого він цьогонічним союзом і цьогонічною присягою зобов'язується.

— Присягніть!

— Присягаємо!

— По такій правді Господи Боже вам допоможи!

— Амінь!

Шоста фармазонська заповідь

Кожний Фармазон віруе у слова святого апостола Павла, що християнське тіло є мешканням Святого Духа. Тому кожний фармазон повинен тримати своє тіло в чистоті й охайності, щодня вмиватися й зачісуватися й до сніданку, обіду й вечері сідати з помитими руками. Він також повинен старатися в скоромні і в пісні дні споживати добру і смачну поживу. Нероби не варті й тієї землі, що її толочать; але той, хто працює щиро, як фармазон, мусить і зобов'язаний солодко зажити із своєї землі.

На цю заповідь так само присягли, як і на попередні, і Степан Притуляк подумав собі:

„Ага! Аж тепер він почав по-справжньому — фармазонському — говорити. Я знав, що це так буде, бо й великі пани так роблять, які також у фармазони записуються. Тепер догадуюсь, чому багато панів нічого не п'ють, окрім води."

Тим часом Василь читав далі:

Кожний фармазон вірить і повинен вірити, що коли християнське тіло є мешканням Святого Духа, то християнський дім є мешканням того тіла. Тому кожний фармазон насамперед повинен старатися, щоб збудувати собі добрий, просторий і вигідний дім з високими світлицями, великими дверми і вікнами. У кожнім фармазонськім домі повинен бути комин, і щороку фармазон повинен будувати якийсь господарський будинок або щось направляти. Він і вся челядь його повинні вночі відпочивати в добрих і порядних постелях. Щомісяця фармазон повинен поставити у своїй світлиці якусь нову оздобу, як наприклад: святий образ, дзеркало, начиння, ослін, скриню, мисник, килимок, скатерку, подушку тощо. Всього цього фармазонський дух вимагає і по всьому цьому можна буде фармазона пізнати.

І на це всі заприсягли, а Притуляк подумав собі:

„Це вже зовсім таки фармазонська заповідь, бо я чув, що ті пани, які записуються в фармазони, мусять щороку будуватися, а щомісяця щось нове у дім придбати, щоб вічно

ЧВЕРТЬСТОРІЧЧЯ ДІЯЛЬНОСТИ ОПАЛОВОЇ КООПЕРАТИВИ В СТ. БОНИФАС

Фронт від ліва до права: **Д. Ріпак, М. Семанич, В. Петрів, І. Геврик, М. Новицький, В. Копичанський, І. Каптій;** другий ряд: **І. Копінський, Н. Палій, Лукіян Процак,** управитель, **М. Любій.**

Дня 18 листопада 1961 року в приміщенні УНО, Ст. Боніфас при вул. Маріон 412 відбувся 25-ти літній Ювілей Опалової Кооперативи Консумер на Ст. Боніфас.

За почесним столом засіли бувші голови кооперативи, члени теперішньої дирекції, Надзірної Ради та Контр. Комісії, в гарно удекорованій залі. Свято відкрив діючий голова дирекції В. Петрів а проводив програму мгр. І. Геврик.

Господар попросив присутніх до вечері, яку приготовили пані із ОУК Ст. Боніфас. По вечері обширний доклад про діяльність кооперативи від початків, аж по сьогодні виголосив п. В. Копичанський, один із основоположників кооперативи та член Надзірної Ради. Пан Л. Процак управитель відчитав всіх, які впродовж 25-ти літ займали певні пости чи то в дирекції чи в інших кооперативних органах, а пані О. Стебницька і п-на Н. Климків в імені Ювілейного Комітету відзначили 35-ох колишніх членів, за їх безкорисну працю для кооперації, живими білими гвоздиками.

При цьому належить згадати, що дирекція відзначила працівника кооперативи М. Обухівського за його 25-ти літню працю в кооперативі скромним даруночком — радіо-будильником.

З привітами виступали від Опалової кооперативи північного Вінніпеґу І. Байдак, Кред. Кооп. Карпатія — М. Коваль і управитель І. Шкварчук, Калини — М. Новицький, Кред. Кооп. Дніпро — Рідної Школи — В. Запісоцький, Норт Вінніпеґ Кред. — І Ганущак, Народньої Кооперативи пані П. Кузенко, Читальні Просвіти в Ст. Боніфас — Пальчук, Кред. Кооп. Дністер і філії УНО Ст. Боніфас І Каптій.

Промовляли ще бувші голови кооперативи п. Юзвишин і Мельничук. Дальше слово мав М. Обухівський, він був зворушений несподіваним виявом признання за його працю, і в заключному слові за це все тепло подякував.

В імени дирекції мгр. Геврик висловив признання основоположникам і дальшим їх наслідникам за їх вклад в розбудову кооперативного життя на Ст. Боніфас.

В кінцевому слові п. В. Петрів подякував присутнім за участь, та жіноцтву О.У.К. за приготовану смачну вечерю. Офіційна частина скінчилась коло 9-ої години. Всі відзначені члени зробили спільну знимку, а дальше відбувалась забава до півночі при звуках української музики та пісні.

І. Г.

жив їхній фармазонський дух. Але нехай, побачимо, що Василь читатиме далі, бо я ще не про одну річ здогадуюсь."

Восьма фармазонська заповідь

Усі фармазони, скільки їх існує в якомусь селі чи місті, повинні щонеділі чи щосвята зійтися в одного із своєї старшини і щоразу в іншого. Тут кожний мусить сповістити перед цілою фармазонською громадою, що він продовж тижня робив і зробив і яка в нього добра думка прийшла до голови. Після наради старший має дати добру науку, або дати прочитати добру книжку чи виявнити фармазонські правила. Завжди мусить бути наука про працю на полі, про пасіку, садок і город, а годину перед відходом усі повинні співати гарні пісні.

І на це всі присягли, а Притуляк знову подумав собі:

І це по-фармазонському, бо так і пани фармазони роблять."

Василь знову читав далі:

Дев'ята фармазонська заповідь

Жінки й діти кожного фармазона також повинні за фармазонськими заповідями жити. Кожний фармазон також повинен і своїх слуг спрямовувати до чесного життя, а своїх дітей — хлопчиків і дівчаток — з шости років посилати до школи. Де школи нема, там фармазонська старшина повинна іншим способом постаратися про науку.

І на це всі присягли, а Притуляк подумав:

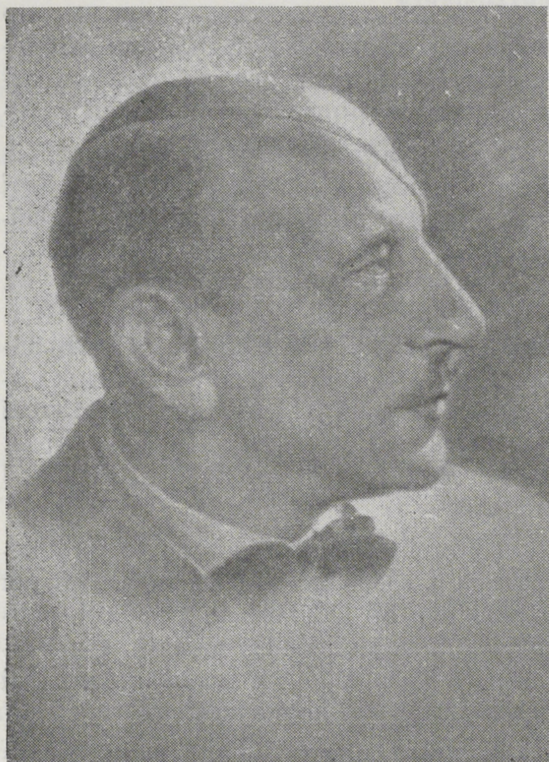
„А хто ж у нас буде вчити дітей, як не Василь? Я вже знаю, що старшина покладе це на його плечі. І на такого варто покласти."

Василь читав далі:

Десята й остання фармазонська заповідь

Цілковитої радости людина може сподіватися аж у небеснім царстві, а тут повинна старатися заслужити собі на нього, вживаючи, таким чином, відповідної поведінки. Тому кожному фармазонові забороняється робити гучні гулянки й забави, бо вони толочать справжню людську радість і справжнє людське щастя, тобто — духове щастя, щастя науки й мудрости. Тому свої весілля, хрестини, похорони і празники в малих товариствах мають проводити без пиятики й без крику, і в своє товариство брати лише таких людей, які, подібно до них, живуть тверезо й чесно. Людей, що п'ють, хоч би це були рідні його батьки або брати, він має уникати й від них тікати, бо ніхто не може так швидко затягнути людину до загибелі, як ті, що п'ють. Людей, з якими зближаєшся, дуже добре вибирай, фармазоне, і найкраще тримайся своїх фармазонських товариств. Радости й утіхи шукай у духовній науці, у добрім статку, у доброму побуті, а розради після праці у співі, в добрих книжках і в розмові з розумними і чесними твоїми товаришами. Одне нехай тобі ніколи з думки не сходить, фармазоне: Ти живеш на те, щоб робити рай на цьому світі. Тому щороку ти повинен одного чи двох своїх товаришів утягнути до фармазонського товариства і то таких людей, що їх можна направити.

В РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

Минув рік як невблагана смерть забрала від нас ще одного передового громадського діяча д-ра Степана Навроцького.

Бл. п. д-р Степан Навроцький народився у Львові 8-го вересня 1893 р. помер 24 жовтня 1960, у Вінніпеґу.

У часі першої світової війни був старшиною австрійської армії. Тяжко ранений в бою дістався до шпиталю, а опісля був звільнений з військової служби в австрійській армії. Але вже в травні 1915 р. зголошується як доброволець до УСС. і вишколивши кілька чет стрільців їде на фронт. У бою під Семаківцями втратив ліве око. Відзначений срібною медалею І кл. та німецьким залізним хрестом II кл. вертається до УСС. і працює у вишколі УСС. до українсько-польської війни. Як, представник Секретаріяту Внутрішніх Справ Західної Укр. Нар. Республіки їде до Києва зі спеціяльним дорученням.

По війні бл. п. д-р Степан Навроцький докінчує правничі студії та стає адвокатом у Перемишлі. Відомий як просвітянський працівник та живо цікавиться кооперативним життям. Він був одним із тих адвокатів, що безкорисно обороняли українських політичних вязнів в польських судах. Перед світовою війною вибрано його послом до Варшавського Сойму і на цьому становищі застала його друга світова війна.

За часів німецької окупації рятує наших людей перед вивозом на примусові роботи до Німеччини.

В 1944 році опинився д-р С. Навроцький на скитальщині в Німеччині, а 1949 еміґрує до Канади з дружиною Марією і трьома малими дітьми Романом, Христею та Іриною. Тут мусить тяжко фізично працювати на утримання родини і невсипущою працею доходить до того, що двоє дітей, син Роман і донька Христина здобули вище образування а донька Ірина стала монахинею.

Але і в тих життєвих злиднях і тяжкій праці бл. п. д-р Ст. Навроцький находить час для громадської праці в рядах ветеранських організацій, УНО, президіяльної Ради КУК та інших товариств і установ.

Як член освітнього комітету кредитової кооперативи „Карпатія" і координатор живо цікавиться справами кредитівки, зокрема як редакційний співробітник кооперативного журналу „Самодопомога". Замітною ціхою бл. п. д-ра Стефана Навроцького було, що він не шукав розголосу ані слави для себе, але тихо робив конструктивну працю маючи на увазі добро своєї Батьківщини та українського народу.

Вічна Йому Память!

Ощадно-Кредитова Спілка „Карпатія"

Хроніка за 1961 рік

10 січня: На засіданні дирекції схвалено видатки Кредитового Комітету за 1960 рік в сумі $480.00. Згідно з вимогами урядової контролі рішено на майбутнє виплачувати такі видатки місячно.

19 січня: Відбулась конвенція Федерації Кредитових Спілок Манітоби в будинку Кооперативної Гуртівні.

20 і 21 січня: Конвенція Кооперативного Кредитового Товариства Манітоби в Марлборов Готелі.

7 лютого: На місячному засіданні дирекції предложив В. Топольницький звіт з конвенції Федерації Кредитових Спілок. Кошти урядової контролі за 1960 рік $508.60. Дирекція винесла рішення відносно загальних зборів: розділ надвишки, нагороди для учасників і др.

11 лютого: Рішено підвищити уділи в Кооп. Кред. Т-ві Манітоби до $20,000.00.

21 лютого: надзвичайне засідання — відносно переведення загальних зборів.

24 лютого: відбулись загальні збори при участі 488 членів. Проводив зборами М. Барилюк. Нагороди вступу виграли: І. Хроль, Т. Глуханюк і Т. Гумницький. Загальний кошт зборів виносив $889.14.

6 березня: Відбулось засідання членів дирекції і комісії в ціли уконституовання урядників та призначення функціонарів для справ банкових і др.

25 березня: закуплено манітобські бонди на суму $25,000.00. Включно з бондами м. Вінніпеґу має Карпатія ульоковано 95 тисяч доларів в Манітобі із загальної суми інвестицій $190 тисяч.

26 березня: Спільне засідання дирекції й комісій присвячене для дискусії над звітом державного ревізора.

13 квітня: відведено членську вкладку до Федерації Кред. Спілок Манітоби в сумі $701.00.

25 квітня: відновлено бонд для працівників „Карпатії" на протяг трьох років за ціну $1,117.50.

Травень: на сесії манітобського парляменту в тім місяці доповнено було Акт про кредитові спілки деякими новими секціями, що дають змогу для загалу членства користати більше з послуг кредитової кооперації.

23 травня: Вплатила дирекція Карпатії $1,000.00 на памятник Шевченкові у Вінніпеґу. Крім того провадила „Карпатія" конто збірки на памятник, на якім 70 громадян зложило по день 17 червня ц. р. суму $718.79.

31 травня: затягнула „Карпатія" $50,000.00 позички в банку для збільшеного запотребування членів на кредит в сезоні.

Травень: Із закінченням шкільного року на манітобському університеті отримав стипендію „Карпатії" Любомир Жила.

Липень: В канцелярії „Карпатії" — для вигоди членства і працівників — вставлено електричні машини для охолоджування повітря.

11 липня: отримано урядовий звіт з діяльности кредитових спілок в Манітобі за 1960 рік, який зладив Пер Фроссе, головний контрольор.

Вересень: З відновленням радіової програми після літніх ферій, Централею БУК на французькій станції в Ст. Боніфес, започаткувано оголошення й вони відбуваються щонеділі під час програми від год. 2.30 пополудні на станції СКВ 1050.

29 вересня: Вечером того дня відбулось кооперативне свято в залі УНО, яким проводив ред. М. Погорецький. На святі було 125 учасників й зарепрезентованих 8 кредитівок й 4 кооперативи.

Жовтень: на закінчення кооперативного тижня, відбулась в суботу 21 жовтня кооперативна конференція в Форт Ґери готелі, на якій гостем-промовцем був сенатор К. Д. Крол. Представником „Карпатії був В. Топольницький а від Української Кооперативи „Калина" проф. Я. Рудницький.

Листопад: в днях 2 до 7 листопада відбулася урядова контроля книг і діловодства „Карпатії".

НА ПРАВНИЧІ ТЕМИ

ПРОДАЖ ТА КУПНО БУДИНКІВ

Проживаючи в Канаді — країні свободи та добробуту, більшість з нас вже мала, а якщо ні, то в майбутньому напевно матиме можливість брати участь в продажі або покупці нерухомого майна. Зогляду на це що будинкова торгівля в цій країні надзвичайно розвинена та в більшости випадків основана на принципах маєткових застав — „морґеджування", виникає потреба обзнайомити українське суспільство хоч зі вступними її аспектами.

Перш за все слід знати що таке місто як метрополітальний Вінніпеґ поділяється на ряд будівельних дільниць, як наприклад:

"R—1 zone" — виключно односімейні будинки.

"R—2 zone" — двосімейні доми.

"R—3 zone" — більшсімейні будови.

"C—1 zone" — ограничена торговельна округа.

"C—2 & C—3 zone" — торговельна ділянка.

"C—4 zone" — канцелярійна, готелева та крамнична дільниця.

"M—1 & M—2 zone" — легка індустрія.

"M—3 zone" — тяжка індустрія,

а тому є необхідним переглянути розположення дільниць на відповідній карті, переконуючись чи дім або будівля відповідає потрібній зоні та намірам покупця. Окрім цього треба перевірити чи дана будівля була затверджена кваліфікованим землеміром та чи знаходиться в межах земельної парцелі (lot).

Коли купується хата за частину готівки та перебирається існуючу одну або й більше гіпотек (mortgage), слід перевірити наперед які є умови кожної гіпотеки, а саме, висота місячних рат, відсотки (проценти), податок, відкрита чи закрита гіпотека для понадмісячних сплат. Існує в Канаді право що забороняє закриття гіпотек на довше як п'ять років.

Якщо покупець змушений старатися о гіпотечну позичку (mortgage loan), йому надзвичайно буде легко це зробити у своїх добрих знайомих або в Кредитівці, якщо він являється її членом. В противному випадку виникають труднощі повязані з фінансовими витратами, особливо коли виринає потреба ще другої гіпотеки, де вже таксваний "bonus" або премія стає необхідною.

Для прикладу, під сучасну пору щоб затягнути позичку на другу гіпотеку в сумі $2000,00, треба заплатити премію від 20% до 25%, цебто $400,00 або $500.00. Гіпотека виготовляється на суму $2,400.00 або $2,500.00 тоді як особа властиво одержує $2,000.00 готівкою. Чому таке явище? Відповідь на це досить проста — тому що друга гіпотека являється другорядною забезпекою після першенства першої гіпотеки. Кредитові спілки не підлягають правилам премій (bonuses).

Коли покупець перевірив вищезгадані зауваги, він повинен перед вплатою завдатку виготовити коротенький вступний контракт з продавцем безпосередньо, чи через адвоката або через агента, залежно від обставин. Треба одначе включити в даний контракт речі, які переходять з хатою. Право в Манітобі запевняє, що предмети прикріплені до будівлі являються складовою її частиною. Було б побажаним щоб початкові контракти купівлі виготовляли під наглядом та за порадою адвоката, особливо в більш скомплікованих трансакціях, щоб уникнути всяких непорозумінь які так часто й густо пізніше виринають. Виробляючи титул власности (certificate of title) в більшості випадків треба зазначити імена обох покупців якщо вони подружені, бо в противному разі, на випадок смерти одного з них, перепис дому мусить пізніше перепроваджуватися на цього що лишився живим, через спадковий суд в невигідний та коштовний спосіб.

Щодо справи продажі будинків то слід пригадати продавцям щоб не підписували контракт продажі без цілковитого порозуміння зі своїм адвокатом, бо старо-українська пословиця — „що напишеш пером — не витягниш волом" має велике правне та практичне значення в Канаді.

Муж без згоди своєї законної дружини не може продати родинного дому навіть як і титул власности стоїть цілковито на його ім'я. Це саме відноситься і до жінок, що продають свої родинні доми.

Сергій Радчук

КРЕДИТОВА СПІЛКА В СИФТОНІ В НОВОМУ ВЛАСНОМУ БУДИНКУ

Новий будинок Кредитової Спілки в Сифтоні.
(Перед будинком управитель Іван Ференц із дружиною)

18 червня, 1960, відбулось офіційне відкриття нового будинку кредитівки в Сифтоні, Ман. Церемонію відкриття виконав провінціяльний міністер освіти, Дост. Стюарт МекЛін. Вітали цей новий здобуток місцевої кредитівки начальник громади Іван Потоцький, репрезентант КЮНА Ларрі Порді, репрезентант Ліґи Кредитових Спілок Манітоби — Сісил Блек і Гелен Шарман та Винсент Польовий, представник Пшеничного Пулу. Около 350 осіб взяли участь у бенкеті.

Сифтонську кредитівку зорганізовано в фармерському районі Сифтону 1944 року. Першими директорами були обрані: Петро Рудичук, президент; пані Вілім Ванте, секретар; Іван Літович, Марія Прокопович і Іван Баланик; Кредитовий комітет: Віллард МекФедрейн, Василь Добуш і Павло Савчин; Ревізійна комісія: пані Олив МекФедрейн, Василь Свербиус і Берт Вербицький; управитель — Іван Ференц. Активи кредитівки налічували в 1959 р. $555,275.00.

Упродовж кількох перших років кредитівка приміщувалась у крамниці Івана Ференца. Пізніше перенесено її до будинку Сифтон Продактс Лимитед. 1950 року сифтонська кредитівка купила старий поштовий будинок і там обслугову-

(Продовження на стор. 8)

НАШ КООПЕРАТИВНИЙ АКТИВ ВЕЛИКОГО МІСТА ВІННІПЕҐУ Й ОКОЛИЦІ

ПРОВІД КРЕДИТОВИХ КООПЕРАТИВ В 1961 РОЦІ

КАРПАТІЯ (Загальні збори 24 лютого)

Дирекція: Д. Корнел, голова; Мих. Новицький, заступник; Сергій Радчук, секр.; Мих. Коваль, проф. Яр. Рудницький — директори.

Кредитовий Комітет: Петро Мантина, голова; Микола Одайський, секр.; Іван Вахняк, Йосиф Кобзар — члени.

...Ревізійна Комісія: Іван Байрак, голова; Іван Геврик, секр.; Мих. Подворняк, член.

Управитель: Іван Шкварчук.

Урядові години: вівторок, середа, четвер, пятниця, субота — 9 рано до 7 веч.

Адреса: 862 Мейн Ст., Вінніпеґ, Телефон: JU 6-1223.

КРЕДИТІВКА ПІВНІЧНОГО ВІННІПЕҐУ (Загальні збори 17 лютого)

Дирекція: Андрій Ґосподин, голова; інж. М. Боровський, заступник; М. Воробець, секр.; І. Ганущак, Павло Крещук, Г. Мозіль, інж. А. Качор — директори.

Кредитовий Комітет: С. Мокрій, О. Дзюрдзєвич, Іван Чайковський.

Ревізійна Комісія: Роман Кисілевський, О. Рій, С. Сабара.

Управитель: інж. А. Качор.

Урядові години: кожного дня в тижні — 9 до 12 перед пол. і 5 до 7 веч., в суботу: 9 до 12.

Адреса: 667 Флора Евню. Телефон: JU 9-8808.

ДНІПРО (Загальні збори 5 березня)

Дирекція: Василь Запісоцький, голова; Степан Будзан, заступник; Іван Дутка, секретар; Ф. Бащак, Г. Блащук — директори.

Кредитовий Комітет: Й. Стефура, голова, С. Паучок, секретар, М. Радавець, член.

Управитель: Володимир Божик.

Урядові години: понеділок, середа, пятниця — 6 до 8 веч., субота — 2 до 4 попол.

Адреса: 49 Юклид Евню. Телефон: WH 3-8990.

ВІРА (Загальні збори 10 лютого)

Дирекція: Іван Панас, голова; Ст. Дурбак, заступник; Маріян Міхневич, секретар; Микола Рослицький, Михайло Цюх, Іван Ґедовз — директори.

Кредитовий Комітет: Михайло Білик, голова; І. Паркасевич, секр.; Микола Карпій, член.

Ревізійна Комісія: І. Рокита, голова; Андрій Климчук, секретар, Осип Шелепко, член.

Управитель: Семен Романів; асистент: Іван Іванчук.

Урядові години: кожного дня в тижні — перед і попол.

Адреса: 804 Селкірк Евню. Телефон: JU 2-4882.

ДНІСТЕР (Загальні збори 17 лютого)

Дирекція: Андрій Марків, голова; Василь Петрів, заступник; Федір Гуменюк, Максим Мелещук, Василь Копичанський — директори.

Кредитовий Комітет: Григорій Сенюк, Іван Копінський, Іван Каптій.

Ревізійна Комісія: Суровий Олекса, голова; Борис Гнатієвич, М. Гершфілд.

Управитель: Лукіян Процак.

Урядові години: кожного дня в тижні: перед і попол.

Адреса: 613 Меріон Ст., Ст. Боніфес, Ман. Телефон: CH 7-3943.

КРЕДИТІВКА СВ. МИХАЇЛА

Дирекція: Іван Ґнутель, голова; Михайло Кішинський, заступник; Степан Хроняк, секр.; Василь Ґнутель, Дмитро Гафійчук — директори.

Кредитовий Комітет: Василь Дубецький, Володимир Маковський, Михайло Савчук.

Ревізійна Комісія: Михайло Дутчак, Павло Івасько, Микола Зазуля.

Управитель: Всеч. о. шамб. Дмитро Шевчук.

Урядові години: кожного дня в тижні перед пол.

Адреса: 400 Оксфорд Ст., Транскона, Ман., Телефон: CA 2-8562.

СТЕП

Дирекція: Петро Крипякевич, голова, о. М. Юрківський, заступник; Фелікс Тесарський, секретар; Іван Драбинястий, Мирослав Кривецький, Я. О. Масцюх, Іван Ґедовз, — директори.

Кредитовий Комітет: Гриць Соломон, Василь Касіян, Петро Палагнюк.

Ревізійна Комісія: Андрій Павлик, Алберт Стечишин, Нестор Крипякевич.

Управитель Волтер М. Ґривінський, 444 Мекензі Ст. Телефон: JU 2-1383.

Урядові години: кожного понеділка вечором.

Адреса: 1175 Мейн Ст. Телефон: JU-2-8946.

ПОСТУП (Загальні збори 5 лютого)

Дирекція: Іван Козоріз, голова; Дмитро Юськевич, заступник; Павло Майхрук, секр.; о. Роман Добрянський, Михайло Дудар, Іван Ґульчак, Тома Мельничук — директори.

Кредитовий Комітет: Володимир Коман, Іван Вавриків, Віліям Чопик.

Ревізійна Комісія: Семен Романів, голова, Микола Ґей, Іван Беднарський — члени.

Управитель: Всеч. о. декан Іванчук.

Адреса: 418 Абердін Евню.

Телефон: JU 2-1940.

КРЕДИТІВКА ПАРОХІЇ ПРЕСВ. ЕВХАРИСТІЇ, Іст. Кілдонан.

Петро Вах, голова, Іван Онисько, секр., М. Гуйда, скарбник-управитель.

—— o ——

КРЕДИТОВА СПІЛКА В СИФТОНІ

(Продовження зі стор. 7)

вала своїх членів упродовж девятьох років.

Швидка розбудова кредитівки вимагала більшого приміщення з належним улаштуванням. Отже 1959 року приступлено до будови нового будинку. Плян накреслив Ів. Ференц, при допомозі Сема Варнера з Давфину і будівельного комітету. Цементові бльоки на будову постачала фабрика Сифтон Конкріт Воркс, а більшість теслярської роботи виконали сифтонські теслярі під наглядом Ів. Ференца. Матеріяли постачали Л. Кеннедис Ломбер Ярд. Будинок 20 через 40 стіп збудований коштом $12,124, в що включений кошт нафтової огрівальної системи, септичного резервуару для умивальні і бетонового підвалу з вогнетривалою касою.

В проводі сифтонської кредитової спілки в 1960 р. були: Директори — М. Прокопчук, президент; Петро Рудичук, віцепрезидент; Марія Прокопович, секретар; А. Зігрул і М. Рафальський.

Кредитовий комітет — Тома Демчук, Іван Баланик і Володимир Калічак.

Ревізійна комісія — Хрис Польовий, Яків Ганчар і А. Дж. Кеннеди.

Бюрові працівники — Іван Ференц, управитель; Іван Царук, касієр (теллер) і пані Дж. С. Кеннеди, книговод.

—— o ——

Фінансовий стан Карпатії

з днем 30 листопада 1961 року

АКТИВИ

Готівка й інвестиції	$ 308,276.00
Позички членам	1,471,647.00
Устаткування і різне	5,811.00
	$1,785,734.00

ПАСИВИ

Уділовий капітал	$1,372,059.00
Депозити	276,686.00
Власні фонди й надвишка	136,989.00
	$1,785,734.00

САМОДОПОМОГА

SELF - HELP

Кред. Спілка „Карпатія".

Виходить квартально, видає

Редагує: Колегія

Адреса:

SAMODOPOMOHA

862 Main St., Winnipeg 4, Man.